

بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت - 16 / شهریور / 1404

بسم الله الرحمن الرحيم (۱)

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على سيدنا محمد و آله الطاهرين سيما بقيّة الله في الارضين.

اولاً خداقوت عرض میکنیم به همه‌ی حضرات و دوستان در مجموعه‌ی دولت چهاردهم؛ چه مدیران فعال، چه کارکنان فعال، بخصوص آن دستگاه‌هایی که در این آزمون دوازده‌روزه نقش آفریدند که جناب آقای دکتر پزشکیان اشاره کردند، [مانند] وزارت بهداشت و بعضی از نقاط دیگر. ما هم اطلاع داریم که اینها در این دوازده روز، با فداکاری به معنای واقعی کلمه، نقش‌آفرینی کردند. از همه‌ی آنها تشکر میکنیم.

تشکر ویژه میکنم از رئیس‌جمهور محترم به خاطر کار متراکم و مفیدی که ایشان انجام میدهند. این جور کار کردن و با این انگیزه‌ها کار کردن و با این روحیه کار کردن، همان چیزی است که کشور به آن نیاز دارد. از جمله این سفر اخیرشان به چین سفر بسیار خوبی بود و بالقوه زمینه‌ای است - نمیگویم بالفعل است - برای حوادث بزرگ مورد نیاز کشورمان، چه از لحاظ اقتصادی، چه از لحاظ سیاسی؛ خوشبختانه یک زمینه‌ی این‌چنینی را ایشان با این سفر به وجود آوردند که دستاوردهایی داشته و بایستی پیگیری بشود ان شاء الله.

من قبل از اینکه وارد صحبت بشوم، یک مطلبی را آخر یادداشت‌هایم یادداشت کرده‌ام که مناسب میبینم همین اول آن مطلب را بگویم؛ و آن، این است که دوستانی از مسئولان کشور که با مردم حرف میزنند، راوی قدرت و قوت و امکانات کشور باشند - مثل این صحبتی که امروز ایشان (۲) کردند - راوی ضعفها نباشند. بله، ما ضعف داریم، نقص داریم، کمبود داریم؛ کدام کشور ندارد؟ لکن قوت‌هایی داریم، توانایی‌هایی داریم، کارهایی شده، تلاشهایی شده؛ اینها را روایت کنیم و به مردم بگوییم. هم مطبوعات در این زمینه مسئولند، هم صداوسیما مسئول است، و بیش از همه خود مسئولان دولتی مسئولند که وقتی جلوی مردم پشت آن بلندگو قرار میگیرند، راوی ضعف و ناتوانی و ناامیدی و مانند اینها نباشند. آقای رئیس‌جمهور الان حدود نیم ساعت صحبت کردند؛ همه‌ی نقطه‌ها [در صحبتشان] نقطه‌های قوت بود. بنده البته آشنایی با مسائل اجرائی دارم، سالها در اجرا بوده‌ام، میدانم که فاصله‌ی بین خواستن و تصمیم‌گیری کردن با شدن، فاصله‌ی کمی نیست - این را همه میدانیم - اما اینکه انسان بخواهد، اینکه انگیزه داشته باشد، اینکه همت داشته باشد، اینکه امیدوار باشد که خواهد توانست، بخش مهمی از عامل تحقق خواسته‌ها است. این، آن مطلب لازمی بود که من واقعاً به خاطر این صحبت‌ها هم از آقای دکتر پزشکیان تشکر میکنم.

به دوستان عزیزمان عرض میکنم از فرصت خدمت به مردم قدردانی کنید. این فرصت اولاً به همه داده نمیشود، ثانیاً همیشه داده نمیشود. من و شما چند سال یک مسئولیتی داریم، یک کاری داریم، یک میدانی داریم که میتوانیم در این میدان حرکت کنیم، کار کنیم، به مردم خدمت کنیم و میتوانیم در این مدت خدا را از خودمان راضی کنیم؛ این را از دست ندهیم. از ساعت‌ساعت این عمر خدمتی خودمان استفاده کنیم. اگر این توصیه را عمل کنیم و تحقق پیدا کند و به موازی‌کاری و بیکاری و سرگرم شدن به مسائل دیگر نپردازیم، به نظر من همان‌طور که گفتند، مشکلات حل خواهد شد و در کوتاه‌مدت یا میان‌مدت هم حل خواهد شد؛ این جور نیست که حالا بگوییم منتظر سالها خواهیم بود. بخصوص در مورد آن مسائل اقتصادی و مسائلی که به معیشت مردم ارتباط پیدا میکند، بایستی خیلی جدی‌تر عمل کرد.

منتظر تحولات بیرونی هم نباشیم. در دنیا، در عالم سیاست، در عالم دیپلماسی، حوادثی اتفاق می‌افتد؛ منتظر آنها نمانیم، کار خودمان را انجام بدهیم. آن کسانی که وظیفه‌شان آن کارها است، آنها را انجام می‌دهند. ما کار موظف خودمان را انجام بدهیم. روحیه‌ی کار و تلاش را غلبه بدهیم بر حالت «نه جنگ، نه صلح» که دشمن می‌خواهد بر ما تحمیل کند. یعنی یکی از ضررها و خطرهای کشور همین حالت «نه جنگ، نه صلح» است که خب خوب نیست، فضای خوبی نیست. روحیه‌ی کار را، روحیه‌ی تلاش را، همت و انگیزه را، با گفتن، با عمل کردن، با نشان دادن نتایج، بر این حالت غلبه بدهیم.

وظیفه‌ی مهمّ دولتها تقویت مؤلفه‌های قدرت ملی و عزّت ملی است. در همه‌ی دنیا این جور است که وظیفه‌ی همه‌ی دولتها این است که مؤلفه‌های قدرت ملی را تقویت کنند که مهم‌ترین آنها روحیه و انگیزه و یکپارچگی ملت است؛ یعنی از مؤلفه‌های قدرت – اگر چنانچه بخواهیم شماره کنیم – مهم‌ترینش همین است که ملت یکپارچه باشد، باروحیه باشد، امیدوار باشد، با انگیزه باشد. ما در کارکرد خودمان، در حرف زدن خودمان، در پایبندی‌مان به وظایف خودمان بایستی این روحیه را در ملت به وجود بیاوریم و اگر وجود دارد، تقویت کنیم و مانع بشویم از زوال آن روحیه.

در کارها باید به اولویّتها توجّه کرد. کار زیاد است. توان – چه توان مالی و چه توان انسانی و بشری – قاعدتاً کمتر از نیاز به کاری است که باید انجام بگیرد. باید اولویّتها را پیدا کرد که ملاک در اولویّت هم یکی فوریت است، یکی زیرساختی بودن؛ اینها اولویّت است. بعضی از کارها فوریت دارد، بعضی از کارها جنبه‌های زیرساختی دارد؛ اینها اولویّت دارد. به این اولویّتها باید توجّه کنیم. یکی از خطوط اصلی مدیریت همین است که انسان بتواند تشخیص بدهد و پیدا کند اولویّتها را.

من ضمناً می‌خواستم تشکر کنم از آقای دکتر عارف (۳) که اطلاع دارم جلسات پیگیر ایشان را برای کارهایی که تصمیم‌گیری میشود؛ بالخصوص، این فراموش نشود و از یاد نرود. حقیقتاً ایشان تلاش میکنند، کار میکنند و مطلعیم از تحرّک وسیعی که ایشان در این زمینه دارند.

دولتها مسئول تأمین نیازهای مشترک و عمومی مردمند. [تأمین] این نیازهای مشترکی که دولتها موظفند انجام بدهند، از قبیل معیشت، امنیت، بهداشت، فرهنگ و سبک زندگی، محیط زیست و امثال اینها است. ما باید اولویّتها را در میان اینها پیدا کنیم؛ در این سرفصل‌های اساسی ببینیم کدام اولویّت دارند و در میان آنها کدام شعبه اولویّت دارد. خب میدانید نظام اسلامی اساساً برای تحقق معارف و شرایع اسلامی تشکیل شد؛ هر کس حرف دیگری بزند، خلاف واقع گفته. از روز اوّل، شعار امام بزرگوار این بود که بایستی برای خدا، برای تحقق اهداف الهی و معارف الهی و شرایع الهی کار کرد، بعد هم به مردم گفتند، مردم هم با انگیزه‌های دینی عمدتاً برخاستند و حرکت انجام دادند. [بنابراین،] در نظام اسلامی کار برای خدا است، برای تحقق اینها است.

یکی از مهم‌ترین سرفصل‌هایی که بنده می‌خواهم روی آن تأکید کنم، مسئله‌ی پیگیری است؛ پیگیری. حالا این پیگیری یک وقت در سطح رئیس‌جمهور است که این بحمدالله هست؛ ایشان واقعاً پیگیری میکنند با این سفرهای استانی و تماسهای با مردم و رفتن در میان وزارتخانه‌ها و تماس نزدیک با کارکنان و مدیران بالا؛ این پیگیری‌ها بسیار باارزش است، این هم خیلی مفید است. لکن فقط این نیست؛ پیگیری باید در بدنه به وجود بیاید، باید در مدیران میانی به وجود بیاید. گاهی اوقات شما که وزیر هستید تصمیمی می‌گیرید، قبول هم دارید، میل هم دارید که این کار انجام بگیرد، دستور هم می‌دهید، معاون شما هم آن را به مدیر دستور می‌دهد، [اما] با گذشتن دو سه واسطه قضیه مدام به ترتیب ضعیف میشود تا بکلی از بین میرود و وقتی به سرانگشت‌ها رسید، چیزی وجود ندارد!

در حالی که کار را سرانگشت‌ها باید انجام بدهند، کار را دست‌ها باید انجام بدهند؛ مغزها فقط فرمان می‌دهند. این پیگیری مهم است؛ پیگیری تا سرانگشت‌ها، پیگیری تا آن نتیجه‌گیری، تا آخر؛ [چون] سلیقه‌هایی وجود دارد.

خب امروز خوشبختانه در کشور امکان اجماع‌سازی هست؛ امروز این جوری است. رؤسای سه قوه با هم همدلند، همفکرند، آمادگی دارند؛ خیلی از بخش‌های تصمیم‌گیر و تصمیم‌ساز با هم همراهند؛ [لذا] اجماع‌سازی امروز از گذشته به نظر من آسان‌تر است. از این فرصت باید استفاده کرد، کارهایی را که مورد اجماع است پیش برد و حرکت کرد. کارها هم واقعاً کارهای مهمی است. همین چند نکته‌ای که ایشان گفتند، یکی مسئله‌ی سبک کردن بدنه‌ی دولت بود؛ یعنی کاستن از برخی دستگاه‌هایی که وجود و عدمشان یکسان است یا شبیه یکسان است، یا کاستن از تعداد کارمندان یک مجموعه، یک وزارتخانه، یک مؤسسه. اینها کارهای مهمی است، کارهای سختی هم هست، کارهای آسانی نیست، لکن امروز همدلی وجود دارد و میشود این کارها را کرد؛ این کارها را باید انجام داد، باید کرد این کارها را. این فرصت بزرگی است. سلیقه‌های گوناگونی در میان هست، موانعی وجود دارد؛ اینها را باید برطرف کرد.

من در مورد اقتصاد که یک مسئله‌ی مهم کشور است، چند توصیه دارم که عرض می‌کنم. البته حرف برای گفتن زیاد است؛ همان‌طور که اشاره کردند، حرف و مطالب برای گفتن خیلی هست، منتها به حداقل باید اکتفا کرد.

مسئله‌ی اول، احیای واحدهای تولیدی است؛ آن کسانی که سر رشته‌ی کار را دارند و مسائل اقتصاد واقعی را، اقتصاد عملی را درک میکنند، همه متفقند بر اینکه تولید کلید پیشرفت اقتصاد کشور است. به تولید برسید، احیا کنید واحدهای تولیدی را. حالا البته اشاره شد به اینکه برق بعضی از کارخانه‌ها قطع میشود؛ یک جاهایی هست که یک اضطراری وجود دارد، لکن آنجایی که اضطراری وجود ندارد مسئله‌ی تولید را باید جدی گرفت. این توصیه‌ی اول من است.

توصیه‌ی دوم من تأمین بموقع کالاهای اساسی است؛ این یکی از مسائل کشور است. در مواردی اتفاق افتاده که مسؤل مربوطه به ما گزارش کرده – حالا چرا به ما گزارش کرده، من نمیدانم! – که فلان جنسی که جزو کالاهای اساسی مهم است، بایستی مثلاً به قدر این مدت باشد، به قدر ثلث این مدت است. من نمیخواهم اسم مدت‌ها را بیاورم، [اما] این خطر است. ما باید بموقع کالاهای اساسی را تأمین کنیم و میزان ذخایر کالاها نسبت به نصاب مورد نیاز باید همیشه ملاحظه بشود. مخاطرات احتمالی وجود دارد؛ ما همیشه همه‌ی مخاطرات را نمیتوانیم پیش‌بینی کنیم؛ یک وقت یک مشکلی پیش می‌آید، جنسی را که الان میشود وارد کرد ممکن است در یک برهه‌ی زمانی دیگر نشود وارد کرد؛ باید این فکرها را کرد، این مخاطرات را باید در نظر گرفت. بنابراین، وجود کالاهای اساسی در کشور باید کاملاً اطمینان‌بخش باشد. اگر بموقع کالاهای اساسی در کشور وجود داشته باشد، این در سفره‌ی مردم اثر مستقیم دارد؛ یعنی گرانی‌های عارضی و دلبخواهی در بازار دیگر وجود نخواهد داشت و امنیت غذایی تهدید نخواهد شد. این یک مسئله.

در باب کالاهای اساسی، یکی از حرفهایی که چند سال است مطرح است مسئله‌ی رقابتی کردن واردات کالاهای اساسی است. واردات بعضی از کالاهای اساسی انحصاری است؛ انحصار بد است، انحصار موجب دست‌بسته ماندن دستگاه‌ها است. بایستی تلاش کرد که هم در مورد آن کشورهای مبدأ واردات، هم کسانی که مباشر واردات هستند، به اینها حالت رقابتی داد؛ این به مسئله‌ی واردات کالاها به کشور کمک خواهد کرد. گفته میشود که اگر چنانچه ما رقابتی کنیم، هم قیمت‌های ارزی خرید خارجی کاهش خواهد یافت، هم قیمت‌های ریالی در داخل کاهش خواهد یافت که این مزه‌ی بزرگی است، مسئله بسیار مهمی است.

بالاخره مسئله‌ی معیشت مردم یکی از مهم‌ترین مسائل کشور است؛ همان‌طوری که حالا آقای رئیس‌جمهور هم اشاره کردند، باید ترتیبی داد که مردم تعدادی – حالا مثلاً حدود ده کالا یا اندکی کمتر – از کالاهای اساسی را بتوانند بدون دغدغه‌ی افزایش قیمت تهیه کنند؛ یعنی این جور نباشد که امروز یک قیمتی باشد و فردا به خاطر تورم، قیمت دو برابر بشود یا مثل دو برابر بشود. حالا دوستان اسم کالا بزرگ را می‌آورند و کسانی که اهل فتند، کسانی که واردند، تأیید میکنند؛ بنده هم چون خودم در این مسئله ورودی ندارم، به نظرم باید دنبال کرد این کار را. و گفته میشود که زمینه‌ی به‌کارگیری کالاهای الکترونیکی هم وجود دارد؛ یعنی زیرساختش الان موجود است و میشود از آن استفاده کرد که مثلاً ترتیبی اتخاذ بشود که مردم بتوانند نزدیک به ده قلم کالا را بدون دغدغه با قیمت ثابت تهیه کنند. این هم یک توصیه در این مورد.

در مورد دیگر کالاها هم بایستی برای انضباط بازار یک فکری کرد؛ یعنی مردم نباید احساس کنند که بازار رها شده است؛ امروز یک قیمت است، فردا با یک فاصله‌ی عجیبی قیمت بالا رفته؛ اینجا یک قیمت است، آن طرف یک قیمت دیگر است! یک چنین حالتی که حالت رهاشدگی بازار است، به روحیه‌ی مردم صدمه میزند؛ این حالت هم نبایستی احساس بشود.

در مورد ذخیره‌ی کالا که عرض کردیم، بی‌مناسبت نیست این را هم بگوییم که ذخیره‌ی گاز برای زمستان جزو مسائل مهم است. از حالا با واردات گاز و کارهایی مانند این، جوری عمل بشود که در زمستان مشکل گاز در کشور وجود نداشته باشد. حالا، هم ترکمنستان هست، هم جاهای دیگر هستند که میتوان این کارها را کرد.

مسئله‌ی مسکن هم یکی از مسائل مهم است؛ مسئله‌ی مسکن واقعاً یکی از مشکلات اساسی است. پیشنهادهایی به ما میشود که حالا ما چون کننده نیستیم و کار دست ما نیست، محوّل میکنیم به مسئولینش. در مورد حلّ مشکل مسکن یا حلّ نسبی مشکل مسکن – ولو حلّ کامل نباشد – پیشنهادهایی به ما میشود؛ خب این پیشنهادهای را مسئولین محترم می‌شنوند، دنبال کنند و ان شاء الله به نتیجه برسانند.

یک مسئله، مسئله‌ی نفت است. حالا اشاره کردند که هم تولید و هم صادرات نفت افزایش پیدا کرده؛ لکن در عین حال، تولید نفت با اهمیتی که در اقتصاد کشور دارد – که معلوم است – تولید پایینی است. روشهای تولید نفت ما روشهای قدیمی است؛ ابزارها قدیمی است، روشها قدیمی است و از بسیاری از جاهای نفت خیز دنیا عقبیم، در حالی که امروز مطمئناً به وسیله‌ی دانشجویان جوان و تحصیل کرده‌های جوان ما که در زمینه‌ی نفت کار کرده‌اند، بدون تردید کارهای مهمی میشود کرد؛ از اینها [باید کمک] خواست. در این زمینه، ما در یکی از مسائل مشکل در دولتهای قبلی تجربه کردیم؛ مسئله‌ی مشکلی بود، دو سه دانشجو آمدند پیش ما گفتند ما این را حل میکنیم، من آنها را فرستادم پیش وزیر نفت، بعد وزیر نفت گفت این کار حل شد؛ یعنی چند دانشجوی جوان، چند تحصیل کرده‌ی جوان، شاید بتوانند در شیوه‌های تولید نفت، استخراج نفت و مانند اینها یک تحوّل ایجاد بکنند. در باب صادرات نفت هم البته ما نیاز به تحرّک بیشتری داریم؛ یعنی مسئله‌ی تعدّد مشتری و تنوّع مشتری در باب نفت، مسئله‌ی مهمی است که بایستی ان شاء الله دنبال بشود.

من یک توصیه هم مربوط به اسراف بکنم. ما واقعاً اسراف میکنیم! بنده چند سال قبل از این، شعار سال را به مضمون اسراف نکردن قرار دادم (۴) – حالا الان عین آن شعار یادم نیست – که مردم اسراف نکنند. آمدند به ما گفتند آن که بیشتر از همه اسراف میکند خود شما هستید، دولت بیش از همه اسراف میکند، دیدیم راست میگویند؛ هم در زمینه‌ی برق، هم در زمینه‌ی گاز، هم در زمینه‌ی آب و هم در زمینه‌ی ساختمان و بنا، هم در زمینه‌ی سفر و غیره اسراف انجام میگیرد. سفرهای غیر لازم چه لزومی دارد؟ خیلی از سفرها اصلاً هیچ لازم نیست که انجام بگیرد.

بعد، سفر با همراهان دو برابر یا سه برابر آنچه لازم است! چه لزومی دارد؟ اگر بنا است انسان به یک جایی سفر هم بکند، خب با یک تعداد معدودی [باشد] که مثلاً حضور اینها واجب و لازم است. یا مثلاً فرض کنید اقامت در هتل‌های گران قیمت در آن محلی که به آنجا سفر شده! اینها اسراف است؛ این اسرافها را بایستی انجام نداد. بالاخره وقتی دخل کم است، خرج هم بایستی کم بشود:

چو دخلت نیست، خرج آهسته‌تر کن
که میگویند ملاحان سرودی
اگر باران به کوهستان نبارد
به سالی دجله گردد خشک‌رودی (۵)

بایستی منابع را تأمین کرد، بعد به فکر خرج افتاد.

آخرین عرض ما مربوط به غزه و جنایتهای بی‌نظیری است که این صهیون ملعون در حال انجام آن است. واقعاً انسان حیرت میکند از این همه جنایت، این همه فاجعه‌آفرینی! و حیا هم نمیکند؛ صریح به زبان می‌آورند، میگویند انجام میدهیم، میخواهیم بکنیم و میکنیم. این باید علاج بشود. بله، درست است، آمریکا پشتیبانش است، آمریکا هم قدرت بزرگی است، در این شکی نیست، اما راه برای مقابله‌ی با این وضع بسته نیست. کشورهای معترض – که امروز کشورهای اسلامی و غیر اسلامی را شامل میشود – بخصوص کشورهای اسلامی باید روابط بازرگانی‌شان با رژیم صهیونیست را بکلی قطع کنند و حتی روابط سیاسی را هم قطع کنند، [او را] منزوی کنند. امروز البته نظام خبیث صهیونی منزوی‌ترین دولت دنیا است، منفورترین دولت دنیا است؛ در این شکی نیست، لکن بیش از این هم ممکن است؛ باید راه‌ها بسته بشود. این وظیفه‌ای است که بر عهده‌ی همه‌ی دولتها است. به نظرم میرسد یکی از خطوط اصلی دیپلماسی ما باید این باشد: به دولتها سفارش کنیم و تأکید کنیم که روابطتان را قطع کنید؛ اولاً و در درجه‌ی اول روابط بازرگانی، در درجه‌ی بعد [هم] روابط سیاسی را قطع کنید.

من اینجا یک کلمه هم خطاب به اصحاب بیان و قلم نوشته‌ام و آن همین است که کسانی که روزنامه مینویسند، مقاله مینویسند، بیاناتی در صداوسیما دارند، بیاناتی در فضای مجازی دارند، سعی کنند به ضرر کشورشان حرف نزنند، راوی ضعف کشورشان نباشند، نقاط قوت را برای مردم بیان کنند؛ نقاط قوتی که واقعاً وجود دارد، ظرفیتهایی که واقعاً وجود دارد؛ اینها را برای مردم بگویند.

ان شاء الله خداوند متعال به همه‌ی شماها توفیق بدهد، کمکتان کند و بتوانید این وظیفه‌ی سنگین و مهم را به بهترین وجهی انجام بدهید. دعايتان میکنيم.

والسلام عليكم و رحمة الله و بركاته

(۱) در ابتدای این دیدار، آقای مسعود پزشکیان (رئیس‌جمهور) گزارشی ارائه کرد.

(۲) رئیس‌جمهور

(۳) آقای محمدرضا عارف (معاون اول رئیس‌جمهور)

(۴) «اصلاح الگوی مصرف»؛ ر.ک: بیانات به مناسبت حلول سال نو (۱۳۸۸/۱/۱)

(۵) سعدی. گلستان، باب هفتم